

POSUDEK OPONENTA

DIPLOMOVÉ PRÁCE S NÁZVEM

„Nejvyšší soud USA a jeho historická role v ústavním systému“

Diplomant: Monika Hromčková (R13M0069P)

Katedra: Katedra právních dějin

Vedoucí diplomové práce: JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

Oponent: JUDr. Jan Podola, Ph.D.

V Plzni dne: 12. 4. 2018

Diplomová práce je zpracovávána na Katedře právních dějin v oboru Obecných dějin státu a práva. Jde o další práci na téma americké ústavnosti, tentokrát se zaměřením na roli soudní moci představované ve Spojených státech amerických Nejvyšším soudem.

Po formální stránce byla diplomová práce zadána dne 22. března 2017 s termínem odevzdání do 31. března 2018. Termín odevzdání byl dodržen, práce má předepsaný počet stran. Diplomantka se však nevyhnula gramatickým chybám, některým nelogickým slovním spojením, částečně nesprávnému formátování a přehození stránek v textu (18 až 20). Oponent sice dává přednost obsahu nad formou, sluší se u závěrečné práce na takové nedostatky upozornit.

Práce je rozdělena na úvod, čtyři kapitoly a závěr. Dále obsahuje cizojazyčné resumé a souhrn použité literatury. Po této stránce bylo naopak zcela dodrženo, co je uvedeno v zadání práce. Odkazy na použité prameny v textu svědčí o tom, že bylo pracováno s doporučenou literaturou; v této souvislosti lze vyzdvihnout práci diplomantky i s dalšími prameny, včetně tak významných dokumentů, jakými jsou Listy federalistů.

Nyní již lze přistoupit k hodnocení obsahu práce. Role a fungování Nejvyššího soudu je nejprve zasazeno do širšího kontextu týkajícího se historického vývoje právního systému ve Spojených státech. Správně se uvádí, že vychází z anglosaského common law, založeného na soudcovské tvorbě práva (judge made law) a precedentech. Odlišnosti, a to je také důvod, proč se někdy hovoří o angloamerickém právním systému, pak vycházejí ze skutečnosti, že common law nemohlo být přijímáno ve své úplné podobě, ale podle místních podmínek. To je mimochodem i dokladem toho, proč je role psaného práva ve Spojených státech silnější, než je tomu v Anglii. Dále se přehledně popisuje obsah americké ústavy, včetně jednotlivých cyklů jejich oprav až do dnešních dnů (poslední dodatek byl přijat s účinností od roku 1992).

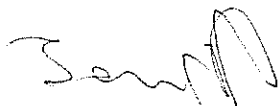
Oponent souhlasí, že hlavním přínosem a těžištěm práce je pátá kapitola věnovaná rozhodujícím případům řešeným Nejvyšším soudem do poloviny 20. století. Sluší se připomenout, že problematika rozhodování Nejvyššího soudu je ve vztahu k otroctví uvedena též v kapitole třetí, takže i tato záležitost je v diplomové práci zachycena a je jí věnována patřičná pozornost. Toho si je diplomantka jistě vědoma, když správně vystihuje, jakou roli hrály spory o otroctví v americké společnosti a jaké důsledky to pro ni mělo.

Ve výčtu nejdůležitějších rozhodnutí tak nechybí často citované rozsudky ve věci Madison v. Marbury, rozhodnutí ve věci Dreda Scotta či Standard Oil v. United States. Především z nich je zřejmá působnost Nejvyššího soudu, který je orgánem ochrany ústavnosti, řeší spory mezi jednotlivými státy Unie a postupem času též rozhoduje o otázkách spojených s antimonopolní ochranou hospodářské soutěže.

Nechybí však ani případy interpretující ústavu v otázkách rozdělení přímých daní (Hylton v. USA) nebo osidlování západních území (Fletcher v. Peck) a otázka nedělitelnosti státního území USA (Texas v. White). Není cílem oponenta popisovat obsah všech jednotlivých případů uváděných diplomantkou. Cílem je poukázat na ty nejdůležitější s tím, že je třeba zhodnotit, zda se diplomantka vypořádala se závěry Nejvyššího soudu logicky a že stejně tak dokázala popsat jejich skutkový stav a posléze i rozhodující část právního hodnocení, jak by tomu u stěžejní části práce mělo být. Zde se musí oponent vyjádřit kladně a vyzdvihnout práci diplomantky s podklady i tím, jakým způsobem prezentuje závěry Nejvyššího soudu.

Diplomantka si je vědoma i toho, že na obsah jednotlivých rozhodnutí měly vliv i osoby nebo lépe řečeno osobnosti nejvyšších soudců. Uvádí proto i důvody (počet soudců a jejich časově neomezené jmenování). Je zcela zřejmé, že právě z tohoto důvodu byla do diplomové práce zařazena část pojednávající o jednotlivých předsedech Nejvyššího soudu. Tato skutečnost vhodně dotváří představy potenciálních čtenářů o všech aspektech, které rozhodovací praxi Nejvyššího soudu utvářely a utvářejí.

Přes výše uvedené drobné formální nedostatky práce vyhovuje požadavkům kladeným na závěrečnou magisterskou kvalifikační práci, a proto ji oponent **doporučuje k obhajobě**.

Jan Podola